

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

מְשִׁיחַת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

יו"ד שְׁבֵט, ה'תשי"ד

— בְּעֵנֵן הַהִשְׁתַּחֲוֹת עַל קְבְרֵי צְדִיקִים —

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ואחת לבריאה

ה' תהא שנת פלאות אראנו

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

פְּתַח דְּבָר

בְּקֶשֶׁר עִם יוֹם הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ ג' תמוז, יוֹם הַהִילּוּלָה הָעֶשְׂרִים וְשִׁבְעֵי שָׁל כ"ק אֲדָמוֹר זְצוּק־לֵה"ה נבג"מ זי"ע — הַנְּנוּ מוֹצִיאִים לְאוֹר (עַל פִּי בְקָשָׁת רַבִּים) חֶלֶק מְשִׁיחַת יו"ד שְׁבֵט ה'תשי"ד בְּעֵינֵי הַשְּׁתַּשְׁחֹת עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, הַנְּחָה בְּלִתֵּי מוֹנָה, בְּמַהְרָה מְנוּקֶדֶת (נִדְפְּסָה בְּתוֹרַת מְנַחֵם — הַתּוֹעֲדוּיּוֹת חֶלֶק יא עֶמּוּד 27 וְאֵילָף).

*

וְיֵהִי רְצוֹן שְׁנֵזֶכֶה תִּכְפֹּף וּמִיָּד לְקִיּוֹם הַיְעוּד "הַקִּיצוֹ וְרַנְנוֹ גו'", וּמִלְכָּנוּ נְשִׂיאָנוּ בְּרֵאשֵׁם, שְׂשִׁמְיַעְנוּ נְפִלְאוֹת מִתּוֹרָתוֹ, "תּוֹרָה חֲדָשָׁה מֵאֵתִי תֵצֵא".

וְעַד הַנְּחֹת בְּלֵה"ק

יוֹם הַבְּהִיר כ"ח סִיוָן, ה'תשפ"א (ה'י' תַּהֵא שְׁנַת פְּלֵאוֹת אֲרָאָנוּ), שְׁמוֹנִים שָׁנָה לְהַצֵּלַת כ"ק אֲדָמוֹר וְהַרְבֵּינִית הַצִּדְקָנִית זי"ע מְעַטָּה הַבְּכָא הָאִירוֹפָּאִי וְהַגְעַתָּם צִלְחָה לְאֲרָצוֹת הַבְּרִית בְּרוּקְלִי, נ.י.

©

Published and Copyright 2021 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5781 • 2021

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

בס"ד. חלק משיחת יו"ד שבט, ה'תשי"ד.

בלתי מוגה

א. בענין ההשתטחות על קברי צדיקים,

— שְׁנֹזְכַר בְּכִמָּה מְקוֹמוֹת בְּש"ס, וְלִהְעִיר גַּם מְאָרִיכוֹת הַשְּׁקָלָא וְטְרִיא עַל פִּי נִגְלָה דְתוֹרָה בְּנוֹגַע לְהֵיטֵר שְׁנֵהֲגוּ הַכְּהֻנִּים לִילֵף עַל קְבָרֵי צְדִיקִים², שְׁמֹזָה מוֹכֵן שְׁהִלִּיכָה עַל קְבָרֵי צְדִיקִים הוּא עֲנִיָן שְׁגָדְלָה מְעַלְתוֹ גַּם עַל פִּי נִגְלָה דְתוֹרָה, שְׁלֵכֵן מְשַׁתְּדָלִים לְמִצּוֹא הֵיטֵר בְּנוֹגַע לְכְהֻנִּים — הֵנָּה, נוֹסֵף עַל מָה שְׁנִתְבָּאָר בְּאֵרוּכָה בְּקוֹנְטְרַס הַהִשְׁתַּטְּחוֹת לְאֲדַמוֹר¹ הָאֲמָצְעִי, וְכֵן בְּדְרוֹשֵׁי הַצִּמְחָצְדֵק וְכְבוֹד קְדוּשַׁת מוֹרֵי וְחִמֵי אֲדַמוֹר³ — יֵשׁ לְבָאָר בְּזָה עוֹד עֲנִיָן נְעֻלָּה בְּיֹתֵר (גַּם עַל פִּי נִגְלָה דְתוֹרָה).

ב. וּבְהִקְדָּמָה:

בְּנוֹגַע לְ(הִשְׁתַּטְּחוֹת עַל) קְבָרֵי צְדִיקִים דְנִשְׂאֵי חַב"ד — מְנוּחָתָם פְּכוּד (לֹא בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, אֲלָא) בְּמְקוֹמוֹת שׁוֹנִים בְּחוּץ-לְאֶרֶץ דּוֹקָא. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה מְצִינּוּ בְנֵשִׂיא וּמְנֵהִיג יִשְׂרָאֵל הָרֵאשׁוֹן, מִשָּׁה רַבִּינוּ ("וּמִשָּׁה הָיָה רוּעָה", רוּעָה צֵאן יִשְׂרָאֵל) — שְׁנִשְׂאָר בְּמִדְבָר עַד הַיּוֹם הַזֶּה (אֵף שֶׁכְּבָר עֲבָרוּ יוֹתֵר מִג' אֲלֵפֵי שָׁנָה).

ג. וְהֵנָּה, בְּנוֹגַע לְמִשָּׁה רַבִּינוּ אֵיתָא בְּמִדְרַשׁ תְּנַחוּמָא⁴ שְׁאֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמִשָּׁה, מִשָּׁה, בְּאִיזָה פְּנִים אֲתָה מְבַקֵּשׁ לְבוֹא לְאֶרֶץ,

בה הוא גנא (ביאורי זוהר להצ"צ ח"ב ע' תתיח ואילך). ד"ה פור נתן תרפ"ז, תרצ"ב (סה"מ קונטרסים ח"א רכא, א ואילך, סה"מ תרפ"ז ע' קלח ואילך, תרצ"ב ע' עדר ואילך). — נדפסו לאח"ז בספר ההשתטחות (קה"ת תשנ"ו).

(4) שמות ג, א. וראה שמו"ר פ"ב, ב"ג.
(5) חוקת יו"ד. במדב"ר פי"ט, יג. וראה זהר ח"א קיג, ב (במהנ"ע). ח"ב קנז, סע"א. ח"ג קסב, ב. ועוד.

(1) סוטה לד, ב. וראה ברכות יח, ב; וענינת טז, א (ובהנסמן בשערי זהר לשם).
(2) ראה השקנ"ט בזה באריכות — שו"ת מנח"א ח"א סס"ח*. ח"ג סס"ד. ובספרים שנשמנו בלקו"ש ח"י"ח ע' 234 הערה 55.
אג"ק ח"ו ע' שמח ואילך. ח"יא ע' רכ. תו"מ ח"ב ס"ע 172.

(3) ד"ה להבין ענין ההשתטחות על קברי צדיקים** (מאמרי אדמו"ר האמצעי קונטרסים ע' יט ואילך). ד"ה להבין כו' גנתא לא עאל

** נזכר במכתב ב' סיון שנה זו (אג"ק ח"ט ע' 99).

* נזכר במכתב כ"ו מנ"א שנה זו (אג"ק ח"ט ס"ע רמח).

מִשָּׁל לְמָה הַדְּבָר דּוּמָה, לְרוּעָה אֶחָד שִׁיצָא לְרַעוּת צֶאֱנוּ שֶׁל מֶלֶךְ וְנִשְׁבִּית הַצֶּאֱן, בִּיקֶשׁ הָרוּעָה לִיכָנֵס לְפִלְטְרִין שֶׁל מֶלֶךְ, אָמַר לוֹ הַמֶּלֶךְ יֹאמְרוּ שְׂאֵתָה הַשְּׁבִיטָה הַצֶּאֱן, אִף כִּף אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַשָּׁה, שֶׁבְחָךְ הוּא שֶׁהוֹצֵאתָ שְׂשִׁים רִיבּוֹא וְקִבְרָתָם בַּמִּדְבָּר וְאַתָּה מְכַנֵּס דוֹר אַחֵר, עֲכָשִׁי יֹאמְרוּ כו', אֲלֵא תִהְיֶה בְּצִדֵּן וְתִבּוֹא עִמָּהֶם, שְׁנֵאמַר 'וַיֵּתֵא רֵאשִׁי עִם (צְדָקָת ה' עֲשֵׂה?) וְגו'".

מִשָּׁה רַבִּינוּ מִצַּד עֲצֻמוֹ יְכוּל הִיָּה לְפַעוּל שִׁיכָנֵס לְאַרְץ, אֲבָל, מָה הִיָּה עִם דוֹר הַמִּדְבָּר? ... יִשְׁאַלוּ אֲצֵלוֹ: אֵתָה בְּעֲצֻמָּךְ נִכְנַסְתָּ לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל, וּמָה עָשִׂיתָ עִם... "שֶׁשׁ מְאוֹת אֶלֶף רְגָלֵי הָעָם אֲשֶׁר אָנֹכִי בְּקִרְבוֹ" שְׁנִשְׁאַרוּ בַּמִּדְבָּר? ...!

זוֹהִי הַסִּיבָה שֶׁבִּגְלָלָה נִשְׂאָר מִשָּׁה רַבִּינוּ בַּמִּדְבָּר!

וְלָכֵן נֹאמַר עָלֵינוּ "צְדָקָת ה' עֲשֵׂה וּמִשְׁפָּטֵינוּ עִם יִשְׂרָאֵל" — שְׁנִשְׂאָר עִם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל ב"מִדְבָּר הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא נִחַשׁ שָׂרָף וְעִקְרָב וְצַמָּאוֹן אֲשֶׁר אֵין מַיִם"¹⁰, כְּדֵי שִׁיבֵל סוֹף סוֹף ("דְּעוּרוֹאֲרִטֵן זִיךְ") לִיקַח עִמּוֹ אֵת צֶאֱן מַרְעִיתוֹ וְלִהְפָּנֵס עִמָּהֶם לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּגֵאוּלָּה הַעֲתִידָה.

ד. וְלִהוֹסִיף, שְׁמַצִּינוּ עַל דֶּרֶךְ זֶה אֲצֵל יַעֲקֹב אַבִּינוּ, בַּחֲרִי שֶׁבְּאֲבוֹת¹¹:

כְּאֲשֶׁר עָשׂוּ אָמַר לְיַעֲקֹב "נִסְעָה וְנִלְכָה וְאִלְכָה לְנִגְדָךְ" — הַשִּׁיב לוֹ יַעֲקֹב שֶׁ"הִילָדִים רַפִּים וְהַצֶּאֱן וְהַבְּקָר עֲלוֹת עָלֵי וּדְפָקוּם גּוֹ' וּמָתוּ כָּל הַצֶּאֱן"¹², וְלָכֵן, "אֲנִי אֲתַנְהֵלָה לְאִשִּׁי לְרַגְלֵי הַמְּלֵאכָה וְגוֹ' עַד אֲשֶׁר אָבֵא אֶל אֲדֹנָי שְׁעֵירָה", "בִּימֵי הַמְּשִׁיחַ, שְׁנֵאמַר"¹³ וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהָר צִיּוֹן לְשַׁפֵּט אֵת הָר עֲשׂוֹ"¹⁴.

כְּלוֹמַר: מִצַּד שְׁלִימוֹת עֲבוּדָתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב כְּשֶׁלְעֲצֻמוֹ¹⁵ — הִיָּה יְכוּל

14 (14) וישלח שם, יד ובפרש"י.	6 (6) ברכה לג, כא.
15 (15) כולל גם הבירור וזינוך מכל מה שיכול להדבק אצלו מצד שייכותו עם אנשי הדור*, כידוע בענין נפילת אפים שענינה בירור הניצוצות, שבשביל זה צ"ל הירידה ממדרגתו, ומאן דנפיל מדרגי' איקרי מית (זח"ג קלה, ב), ולכן נקראת נפילת אפים	7 (7) כ"ה בממדבר"ר שם.
	8 (8) כאן דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול חנוק מבכי (המו"ל).
	9 (9) בהעלותך יא, כא.
	10 (10) עקב ח, טו.
	11 (11) שעה"פ תולדות כז, כה. וראה גם ב"ר פעו"י, א. זח"א קט, ב. קלג, א. קמו, ב. קעא, ב.
(*) ע"ד המבואר לעיל (תו"מ ח"א ע' 22) בנוגע לאברהם אבינו, שהרגיש שיפ"י של שרה יכול לגרות את היצה"ר של מצרי.	12 (12) וישלח לג, יב"ג.
	13 (13) עובדי' בסופו.

כָּבֵר אֲזוֹ לְהִיּוֹת הַמַּעֲמָד וּמַצֵּב דְּבִיאַת הַמְּשִׁיחַ ("וְעָלוּ מוֹשְׁעִים גּוֹ' לְשֹׁפֵט אֶת הַר עֵשׂוֹ וְהִיָּתְהָ לְהַ' הַמְּלוּכָה"); אֶלֶּא, שֶׁהַ"לְּדִים" — טוֹעֵן יַעֲקֹב — אֵינָם מוֹכְנִים עַדִּינָן לְקַבֵּל אֶת אֲוֵרוֹת שֶׁל מְשִׁיחַ, שֶׁכֵּן, לְהִיּוֹתם "רַבִּים", וְלְהִיּוֹתם בְּכַחֲנִית "צֵאן וּבְקֵר", הֵיִינוּ, שְׁנִשְׁמוֹתֵיהֶם מִבְּחִינַת "זָרַע בְּהֵמָה" שְׂאִינָן לָהֶם דַּעַת (הַפְּרָה וְהַרְגָּשָׁה) בְּאֶלְקוֹת¹⁶, הָרִי, אִם יִמְהָרוּ אוֹתָם ("וּדְפָקוּם"), אֲזִי "וְנִמְתּוּ כֹל הַצֵּאן" — שֶׁתְּהִיָּה אֶצְלָם כְּלוֹת הַנֶּפֶשׁ לְאֶלְקוֹת (כִּינּוֹן שְׂאִינָם יְכוּלִים לְקַבֵּל בְּ"פְלִים"), אוֹ שֶׁתְּהִיָּה אֶצְלָם מִיָּתָה כְּפִשׁוּטָה מַצֵּד שְׁבִירַת הַפְּלִים (כִּינּוֹן שְׂאִינָם מוֹכְנִים עַדִּינָן לְקַבֵּל אֶת אֲוֵר הַמְּשִׁיחַ).
וּבְגִלְלָה זֶה נִשְׁאַר הַצְּדִיק בְּגִלוֹת לְמִשְׁפָּךְ כְּמָה שְׁנִים — כְּדִי שְׂיֻכַּל לִיקַח עִמּוֹ אֶת צֵאן מְרַעִיתוֹ וְלְהַבְיֵאֵם לִימּוֹת הַמְּשִׁיחַ¹⁷.

ה. וְעַל דֶּרֶךְ זֶה בְּנוֹגַע לְכָל מְנַהֵיג וּנְשִׂיא יִשְׂרָאֵל בְּדוֹרוֹ:

נְשִׂיא יִשְׂרָאֵל, מְבִלֵי הַבֵּט עַל מַעֲמָדוֹ וּמַצְבּוֹ מַצֵּד עֲצֻמוֹ¹⁸, מְנִיחַ הוּא... אֶת הַכֹּל עַל הַצֵּד, וּמְבִיט עַל צֵאן מְרַעִיתוֹ, וְכֹאשֶׁר צֵאן מְרַעִיתוֹ נִשְׁאַר בְּגִלוֹת, נִשְׁאַר גַּם הוּא ("בְּלִיבֵט עַר לִיגֵן")... בְּגִלוֹת, כְּדִי... שְׂיֻכַּל לְהַמְשִׁיךְ וּלְשַׁמֵּשׁ¹⁸... "צִינּוֹר" וּ"מְמוֹצֵעַ הַמְּחַבֵּר"¹⁹ שֶׁעַל יָדוֹ יוּכַל יְהוּדִי... לְקַשֵּׁר אֶת עֵצִים הַנִּשְׁמָה... עִם עֲצֻמוֹת וּמַהוֹת אֵינָן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, שְׂיֻמְשֶׁשׁ מַעֲצָם הַחֲכָמָה בְּהֶאֱרַת הַחֲכָמָה שֶׁבְּכָל אַבְרֵי הַגּוֹף (כְּמוֹ שְׂאֲמַר רַבִּינוּ הַזְּקֵן²⁰).

וְזֶהוּ גַם הַבִּיאוֹר עַל זֶה שֶׁמְנוּחָתָם כְּבוֹד שֶׁל נְשִׂאֵי חַב"ד בְּמִקּוֹמוֹת שׁוֹנִים בְּחוּץ לְאֶרֶץ²¹ — נוֹסֵף לְכַךְ שֶׁמְמַתִּינִים לְהַכְנִס לְאֶרֶץ בְּגֵאוּלָּה הַעֲתִידָה יַחַד עִם צֵאן מְרַעִיתָם ("דְּעַר גּוֹף זָאֵל מִיִּטְגִיין מִיט אֵט דְּעַם גּוֹף") — כְּדִי לְעוֹזֵר וּלְסִייעַ בְּכָל הַמַּצְטָרֵף לְצֵאן מְרַעִיתָם, לְהִיּוֹתָם נְשִׁמוֹת בְּגִלְיּוֹת שֶׁהֵם שְׂרִשִׁים לְכָל הַנִּשְׁמוֹת הַפְּרֻטִיּוֹת שֶׁבְּדוֹרָם, שֶׁלְכֵן בְּכַחֲם וּבִיכְלָתָם לְסִייעַ לְנִשְׁמוֹת הַפְּרֻטִיּוֹת (שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֶם הוּא "פְּרֻט" שֶׁלָּהֶם) שֶׁלֹּא בְּעִרְךָ מְאֲשֶׁר סִייעַ שֶׁל מִי שֶׁנִּשְׁמָתוֹ אֵינָה נִשְׁמָה כְּלָלִית.

הַקְדוּשָׁה יִלְכוּ לְאִיבוֹד, מִשֶּׁאֵ"כ כֹּאשֶׁר הַגְּאוּלָּה הִיא "בַּעֲתָה" אִזִּי מְבַרְרִים וּמְצִילִים אֶת כָּל נִיצוּצוֹת הַקְדוּשָׁה.

18) רֵאָה סוּטָה יג, ס"ע ב: "מָה לְהִלֵּךְ עוֹמֵד וּמִשְׁמֵשׁ אֶף כֹּאן כו"ו.

19) רֵאָה סוּטָה תוֹרַת שְׁלוֹם ע' 158.

20) רֵאָה תְּנִיא פִי"ט. תוֹרַת תְּרוּמָה ע"ט, ג.

21) רֵאָה גַם לְקו"ש חֲכ"ש ע' 272. ע' 478.

וְאִילֶךְ. ח"ל ע' 255.

בְּשֵׁם מִיָּתָה (רֵאָה פִּע"ח שַׁעַר נִפְלֵת אִפִּים פ"ב. הוּבָא בְּאוֹהֵי' וְאִתְחַנַּן (כַּרְך ו) ס"ע בְּרִצּוֹ וְאִילֶךְ. וְעוֹד).

16) רֵאָה תוֹרַת ר"פ מִשְׁפָּטִים. וּבִכ"מ.

17) לְהַעֲרִיךְ גַּם מִהַמְּבֹאֵר בְּדוֹשֵׁי אֲדוּמוֹר

הַמַּצְעִי (שַׁעֲרֵי אֲוֵרָה שַׁעֲרֵי הַפְּרוּרִים ד"ה יְבִיאֵר לְבוּשׁ מַלְכוּת פְּצ"ד וְאִילֶךְ) ע"ד הַחִילּוּק שְׁבִין "בַּעֲתָה" לְ"אַחִישֵׁנָה" (יִשְׁעִי ס, כב. וְרֵאָה סְנַהֲרִין צח, א) — שֶׁכֹּאשֶׁר הַגְּאוּלָּה הִיא בְּאוֹפֵן דְ"אַחִישֵׁנָה" יִתְכַּן שַׁחֲלֵק מִנִּיצוּצוֹת

ו. ובפרטיות יותר:

העזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו (שבשביל זה מנוחתו כבוד בגלות) נעשה על ידי זה שהולכים על הציון ומבקשים ("מ'קומט אויפן ציון און מ'בעט") על כל המצטרף להם,

ועוד ועיקר — שבצעת ההשתטחות²² מתקשרת ה"יחידה" עם ה"יחיד" ... וענין זה מהנה נתינת כח על כללות העבודה, על ידי זה שממשיכים להתעוררות שנעשית בצעת ההשתטחות על כל הימים שלאחרי זה, שתפעל פעולתה בנוגע למחשבה דיבור ומעשה שיהיו כדבעי למהי — שזהו תכלית כל האדם, ועל זה נאמר²³ "כי קרוב אליך הדבר מאד בפיה ובלבבך לעשותו".

ויש להוסיף, שעצם העבודה שמנוחתו כבוד של נשיא הדור בקירוב מקום מהווה עזר וסיוע בעבודה שבכל יום ויום:

בשעה שהולכים על הציון, אזי העזר והסיוע הם בתוקף יותר, אבל, גם בשעה שאין הולכים על הציון אלא נמצאים בקירוב מקום, ישנו עזר וסיוע מצד זה שיכולים לילך על הציון שנמצא בקירוב מקום, על דרך מאמר רז"ל²⁴ "אינו דומה מי שיש לו פת בסלו למי שאין לו פת בסלו".

כלומר: כשמי שיש לו פת בסלו, "אין מתאנה כמי שאין לו"²⁵, היינו, ש"פת בסלו" מהווה סיוע בעבודתו להחליש התאנה — כן הוא גם בגדון דין, שהידיעה על דבר "דרך העבודה" דהליכה והשתטחות על ציונו של צדיק ונשיא הדור, מחלישה את תוקף ההתנגדות, ההעלמות וההסתרים דהלעומת זה, כי, גם הלעומת זה יודע שאם יתחזק בתוקף יותר מדי ("טאמער וועט ער שטארק אנקנועטשן"), אזי יתחזקו לעמוד נגדו גם על ידי ההשתטחות על הציון — דבר שיבטל את מציאותו לגמרי! ...!

ז. ועוד ענין בהעזר והסיוע של נשיא הדור לצאן מרעיתו על ידי זה שמנוחתו כבוד בחוץ לארץ בסמיכות מקום אליהם — שפועל אצלם הקישור והחיבור עם ארץ ישראל.

האמצעי, ומתאימים לנר"ן ח"י של נפש כ"א מישראל".

23 נצבים ל, יד.

24 יומא יח, ב. וש"נ.

25 פרש"י שם.

22 ראה גם תו"מ ח"א ע' 67 — ע"ד ההתקשרות עם בחי' יחידה שבנפש. וראה גם אג"ק ח"י ע' רסד: "קודם הילוך על ציון של צדיק ובפרט איש כללי וביחוד נשיא ישראל, צריכה להיות ההכנה בכל החמשת ענינים הנזכרים במאמר ההשתטחות לאדמו"ר

ובהקדמה:

מצינו שתפלה, שענינה בקשת צרכיו²⁶ — צריכה להיות קשורה עם המקום שעליו אומר הקדוש ברוך הוא "והיו עיני ולבי שם כל הימים"²⁷, שלכן, "היה עומד בחוץ לארץ יחזיר פניו כנגד ארץ ישראל שנאמר²⁸ והתפללו אליך דרך ארצם, ויבנין גם כנגד ירושלים וכנגד המקדש וכנגד בית קדשי קדשים"²⁹.

וההסברה בזה — על פי הידוע³⁰ שבחוץ לארץ נמשכים כל ההשפעות כו' על ידי התלבשות בע' שרים³¹, מה שאין כן בארץ ישראל, "ארץ אשר גו' תמיד עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה"³², נמשכים כל ההשפעות כו' מהקדוש ברוך הוא בעצמו (ללא התלבשות בע' שרים), ולכן צריכה להיות התפלה דרך ארץ ישראל דוקא.

ומעלתה זו של ארץ ישראל קיימת גם בחוץ לארץ (נוסף לךף ש"יחזיר פניו כנגד ארץ ישראל") — במקום מנוחת כבודו של נשיא הדור.

ח. והביאור בזה:

בנוגע לתחיית המתים בחוץ לארץ — איתא בגמרא³³ "ולרבי אלעזר (דאמר "מתים שבחוץ לארץ אינם חיים") צדיקים שבחוץ לארץ אינם חיים (בתמיהה) .. מחילות נעשות להם בקרקע" (ועומדים על רגליהם והולכים במחילות עד ארץ ישראל ושם מבצבצין ויוצאים)³⁴, היינו, שפתחיהן של המחילות הוא בארץ ישראל.

וכיון שפתחיהן של המחילות הוא בארץ ישראל, הרי, גם המחילות

שחולקים להם כבוד ומייחסים להם ענין של שליטה כו' (אף שלאמיתו של דבר אינם בעלי בחירה ואינם אלא כגרון ביד החוצב בו) — עכ"פ באופן של שיתוף, שגם על זה נצטוו בניי (ראה בכ"ז סהמ"צ להצ"צ מצות מילה פ"ג. מצות אחדות ה' בתחלתו. ובכ"מ).

(32) עקב יא, יב.

(33) כתובות קיא, א (ובפרש"י).

(34) ולא "ע"י גלגול" (מתגלגלים העצמות של א"י וחיינן שם), ככתירון שלפניו — שהרי תירון זה נדחה בגמרא משום "שגלגול לצדיקים צער הוא".

(26) ראה רמב"ם הל' תפלה פ"א ה"ב. נ"כ הרמב"ם שם ה"א. סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה בתחלתו (דרמ"צ קטו, א). וש"נ.

(27) מלכים א' ט, ג. וראה שו"ע אדה"ז אר"ח סצ"ה ס"ג.

(28) מלכים א' ח, מח.

(29) שו"ע שם סצ"ד ס"א (מברכות ל, א).

(30) ראה תניא אגה"ק סכ"ה (קלט, ב). ובכ"מ. וראה גם תו"מ ח"ז ע' 188 ואילך. וש"נ.

(31) ולהעיר, שמוזה שעל ידם נמשכת ההשפעה כו', נשתלשל הענין דע"ז —

עצמן דינם בארץ ישראל — כפי ששנינו³⁵ ש"לשכות (וכן מחילות)³⁶ הבנויות בחול ופתוחות לקדש, תוכן קדש", "דבית פתיחתו אזלינו"³⁷. ומזה מוכן, שגם קבריהם של הצדיקים שבחוץ לארץ — שפתחים אל המחילות שפתחיהן בארץ ישראל — דינם בארץ ישראל. ואף שרק לעתיד לבוא (בזמן תחיית המתים) "מחילות נעשות להם בקרקע", ואלו עתה הקבר סתום מכל צד (ללא מחילות הפתוחות לארץ ישראל) — הרי:

שנינו באהלות³⁸ "המת בבית ובו פתחין הרבה כולן (כל הכלים המונחים תחת המשקוף של פתח בחלל הפתחים מבחוץ) טמאין. . חשב להוציאו באחד מהן (אף על פי שלא נפתח). . הציל על כל הפתחים", ורק הנמצא תחת המשקוף של פתח זה (שעכשוויו סתום הוא, ורק לאחר 100 יפתחנו) טמא.

ואם הדברים אמורים במדת פורעניות — במדה טובה שמרובה במדת פורעניות³⁹, על אחת כמה וכמה:

אם המחשבה והידיעה על דבר פתיחת הפתח לאחר זמן מהני לענין טומאה — על אחת כמה וכמה שמהני לענין טהרה וקדושה, כבנדון דידן, שהידיעה שלעתיד לבוא יהיה פתח הקבר — באמצעות ה"מחילות" — לארץ ישראל, מהני שגם עתה יחשבו המחילות "פתוחות לקודש" ש"תוכן קדש", ובמילא דינו של הקבר — בפנימיותו — בארץ ישראל.

ונמצא, שהתפלה בחוץ לארץ במקום מנוחת כבודו של צדיק ונשיא הדור שפתוח לארץ ישראל — יש בה המעלה דתפלה בארץ ישראל.

ט. ויש להוסיף, שבהפתח לארץ ישראל אשר במקום מנוחת כבודו של צדיק ונשיא הדור יש עילוי לגבי ארץ ישראל עצמה כפי שהיא בזמן הגלות.

ובהקדמה:

בנוגע להמשכת החיות לבני ישראל ישנו חילוק בין זמן הבית לזמן הגלות — כפי שמבאר רבינו הזקן באגרת התשובה⁴⁰ [בענין עון פרת רחמנא ליצולן, "שנכרת ונפסק חבל ההמשכה משם הו' ברוך הוא"⁴¹]

(38) פ"ז מ"ג (ובפי' הרע"ב).

(39) יומא עו, א. וש"נ.

(40) פרק ו.

(41) שם פ"ה.

(35) פסחים פו, א. וש"נ.

(36) "שהשכות בנויות מחילות תחת

הקרקע" (פרש"י שם).

(37) פרש"י שם.

שְׁבֻזְמָן הַבֵּית "לא היו מקבילים חיות לגופם רק על ידי נפש האלקית לבדה, מבחינת פנימיות השפיע שמשפיע אין סוף ברוך הוא על ידי שם הו"י ברוך הוא", מה שאין כן בזמן הגלות כו'.

ומזה מוכן גם בנוגע לארץ ישראל — שמעלתה לגבי חוץ לארץ בנוגע להמשכת החיות שלא על ידי התלבשות בע' שרים כו' (כנ"ל סעיף ז) היא בזמן הבית, מה שאין כן בזמן הגלות כו'.

ויתירה מזה: על פי המשל דנפילת החומה⁴², אשר, האכן שבראש החומה נופלת למרחוק יותר, ועצמת הנפילה והמכה היא גדולה יותר, מוכן, שחורבן בית המקדש פעל שינוי וירידה בארץ ישראל יותר מאשר בחוץ לארץ.

ובפשטות — שהשינוי והירידה שגורם חורבן בית המקדש בארץ ישראל ניכר בגלוי גם בגשמיות⁴³, שבזמן הבית היה בה ריבוי טוב גשמי ביותר, "ארץ זבת חלב ודבש"⁴⁴, מה שאין כן בזמן הזה כו'⁴⁵.

ולא זו בלבד שבזמן הזה הטוב גשמי שבה אינו בשופי יותר מאשר בחוץ לארץ, אלא אדרבה, שבארץ ישראל יש צורך בהשתדלות וגייעה כו'⁴⁶ יותר מאשר בחוץ לארץ. ובלשון הרמב"ן באגרת שכתב לבנו "בענין הארץ"⁴⁷ — "רבה העזובה וגדל השממון, וכללו של דבר, כל המקודש מחברו חרב יותר מחברו, וירושלים יותר חרבה מן הכל כו'".

ועל דרך זה בנוגע לענינים רוחניים — כדאיא בספרים⁴⁸ שבארץ ישראל קשה להתנהג על פי תורה ומצוות כדבעי יותר מאשר בחוץ לארץ, כי, נוסף על הספת המצוות התלויות בארץ שאינן בחוץ לארץ, יש צורך בזהירות יתירה בכללות ההנהגה (גם בשאר הענינים שאינם תלויים בארץ) מצד גודל מעלתה כו'.

ויש להביא דוגמא לדבר בדיני התורה (ככל הענינים שמשתקפים גם בדיני התורה) — "כל תלמיד חכם שנמצא רבב על בגדו חייב מיתה, שנאמר⁴⁹ כל משנאי אהבו מות, אל תקרי משנאי אלא משנאי"⁵⁰. ועל

גידול לגיון של זתים בגליל.

(47) נדפסה ב"כתבי רמב"ן" (הוצאת

שעוהל — ירושלים תשכ"ד) כרך א ע' שסח.

(48) ראה תוד"ה הוא — כתובות קי, ב.

תשב"ץ (קטן) בסופו אות תקנט — הובא

בלקו"ש ח"ב ע' 620.

(49) משלי ח, לו.

(50) שבת קיד, א.

(42) ראה לקו"ת מטות פא, ס"ב. פ' ראה

יט, ג, ובכ"מ.

(43) דלא ככחול"ל שהשינוי ניכר רק

ברוחניות, ויש צורך בחקירה ודרישה להכיר

גם השינוי בגשמיות.

(44) שמות ג, ח. ועוד.

(45) ראה נחומא תצוה יג. קדושים ז.

(46) להעיר גם מבר" פ"כ, ו — ע"ד

דרך זה בנדון דידן, שמצד גודל מעלתה של ארץ ישראל, שאינה טהור⁵¹ ומחכים⁵² וכו', הרי גם ענין קל כמו "רכב" פוגם בחבל ההתקשרות כו'.

י. אמנם, כל האמור אודות הירידה דזמן הגלות — אינו אלא ביחס לענינים הקשורים ושייכים להדרגות דסדר השתלשלות, ששם נוגע ("רירט אן") הפגם ד"עוונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלקיכם"⁵³, שמצד זה נעשה החורבן והגלות, כולל גם "שכינתא בגלותא"⁵⁴, ובמילא, כל הענינים הדרושים לבני ישראל (הן הגשמיים והן הרוחניים) באים בקושי שלא בערך לגבי זמן הבית.

אבל, מצד הענינים שלמעלה מסדר השתלשלות, מצד עצמות אין סוף ברוך הוא, ואצל בני ישראל מצד עצם הנפש — לא שייך הענין ד"עוונותיכם היו מבדילים גו'", כי, אין לה דבר שיוכל להבדיל, חס ושלום, בין נקודת היהדות לעצמות אין סוף ברוך הוא⁵⁵, ובדאי שפזה לא שייך ענין של העלם והסתר ועל אחת כמה וכמה חורבן חס ושלום.

ועל דרך זה בנוגע לארץ ישראל — שבנוגע להעצם דהארץ, הקשורה עם העצם דאלקות, לא שייך ענין של חורבן חס ושלום.

אלא, שענין זה הוא מצד העצם בלבד, ולא צורך בהשתדלות ויגיעה שיומשך בגילוי ממש ובפועל ממש בחיי היום יום.

יא. ועל זה בא העזר והסיוע של צדיק ונשיא הדור:

ידוע⁵⁶ ש"לפני נשמות הגבוהות.. לא נחרב הבית כלל כו'", היינו, שהמעמד ומצב שמצד העצם (ששם לא שייך חורבן, כנ"ל) נמשך ומאיר אצלם גם בדרגת הגילויים⁵⁷, בכל פחות הנפש, ובכל רמ"ח אברים ושס"ה גידים.

וכיון שאצל הצדיק לא שייך ענין של חורבן, ניפרת אצלו בגילוי גם מעלתה העצמית דארץ ישראל, היינו, שבמקום ששם מנוחתו כבוד, שגם בהיותו בחוץ לארץ דינו כארץ ישראל מצד ה"מחילות" שפתחן

אדמו"ר הזקן נ"ע" (פלה הרמון שמות ע' ז).

51 גיטין ח, ב.

57) ודוגמתו בכאו"א מישראל —

52) ב"ב קנח, ב.

"כשבאים לידי נסיון בדבר אמונה שהיא למעלה מהדרת ונגעה עד הנפש לבחי' חכמה

53) ישעי' נט, ב. וראה אגה"ת שבערה

41.

שבה", שעומד בסיון "למסור נפשו אפי' שלא לעשות רק איזה מעשה לבד נגד אמונת ה' אחד.. אף שאינו מאמין בה כלל בלבו, וכן שלא לדבר תועה ח"ו על אחדות ה' אף שאין פיו ולבו שוין כו'" (תניא פי"ט).

54) זח"ג טו, סע"א. עה, סע"א. ועוד.

55) ראה מגילה כט, א. ספרי ס"פ מסעי.

56) ראה לעיל בהמאמר פ"ה ואילך

(תו"מ ח"א ע' 9 ואילך).

57) "כמ"ש מהמנוח מוהרי"א בשם

פתוח לקדש (כנ"ל סעיף ח), יש מעלה גם לגבי ארץ ישראל כפי שהיא לאחר החורבן — כיון שבו ניכר בגיוריו מעלתה של ארץ ישראל כפי שהיא מצד העצם, למעלה מהחורבן.

יב. ועל פי זה ניתוסף עליו גדול ביותר בענין ההשתטחות — בנוגע לתפילה:

בזמן הזה, שירדה מעלתה של ארץ ישראל מצד החורבן (כנ"ל סעיף ט), הנה באשר יהודי רוצה להתפלל להקדוש ברוך הוא תפלה שהיא בדוגמת התפילה בארץ ישראל בזמן הבית (במקום שלמעלה משליטת הע' שרים וכו'), תפלה באופן שעצם הנפש מתקשרת עם העצם דהקדוש ברוך הוא ללא ממוצעים, "יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך"⁵⁸ — אזי המקום לתפלה כזו הוא על הציון של צדיק ונשיא הדור, שכן, מקום זה, לא זו בלבד שדינו בארץ ישראל, אלא יש בו המעלה דארץ ישראל כפי שהיא בזמן הבית.

ומוכן שתפלה במקום כזה יש בה סגולה נוספת — שיתקיימו כל הבקשות שבתפלה, בכל המצטרף לו,

כולל ובמיוחד בנוגע להמשכת העצם בגילויים⁵⁹, שמבחינת החכמה שבה מחלכש אור אין סוף ברוך הוא, יומשוף ויתפשט בכל כחות הנפש ואברי הגוף, בחיי היום יום, במחשבה דיבור ומעשה בפועל, ובפרט בנוגע לקיום השליחות שנשיא הדור מסר לכל אחד ואחד מאתנו, שיומשך כל זה ללא העלמות והסתרים, ובהצלחה מופלגה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

[כבוד קדושת אדמו"ר שליט"א צנה לנגן "ניע זשוריצי כלפאצי", ועמד על מקומו ורקד משך זמן רב].

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות
הילד חייל ב"צבאות השם"
מרדכי הכהן שיחי
בקשר עם יום הולדת העשירי שלו, כ"א סיון

ולזכות אחיו ואחיותיו
הת' מנחם מענדל הכהן שיחי
וב"ג מרת חי' מושקא שתחי' בלומינג
הת' לוי הכהן שיחי
מרת חי' מושקא ובעלה הרה"ת ר' אברהם שיחיו דריזין
אסתר מרים ומשה פינחס הכהן שיחיו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' יוסף יצחק הכהן וזוגתו מרת נחמה דינה שיחיו כץ
ולזכות זקניהם
הרה"ת ר' זאב יחזקאל הכהן וזוגתו מרת רישא שיחיו כץ
הרה"ת ר' יוסף חיים הכהן וזוגתו מרת מלכה רייזל שיחיו ראזענפעלד